

JEDU

Jokilaaksojen
koulutuskuntayhtymä

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän
tarkastuslautakunnan

**ARVIOINTIKERTOMUS
VUODELTA
2018**

Sisällysluettelo

1 Tarkastuslautakunta	3
1.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät	3
1.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat	3
1.3 Arvioinnin toteuttaminen	4
2 Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	5
3 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	6
4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	7
5 Henkilöstö	7
6 Yhteenveto	8
7 Allekirjoitukset	9

1 Tarkastuslautakunta

1.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon, tarkastuksen ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, onko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko kuntayhtymän toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

1.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat

Kuntayhtymän ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja, joiden toiminta on kuntayhtymän muusta organisaatiosta ja johdosta riippumatonta. Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat valtuutettuja. Valtuusto on valinnut toimikaudekseen 2017–2020 tarkastuslautakunnan, joka on arviointivuoden 2018 ajan toiminut seuraavassa kokoonpanossa:

Reijo Puranen, puheenjohtaja	Lyyli Nivala, varajäsen
Raili Myllylä, varapuheenjohtaja	Vesa Hihnala, varajäsen
Diana Seppä	Hannu Riuttanen, varajäsen
Pekka Pääkkö	Tuula Ekdahl, varajäsen
Jorma Perälä (11.12.2018 alk.)	Marita Toiviainen, varajäsen
Eeva-Riitta Pappila	Juhani Pyhtilä, varajäsen
Tuomo Seppälä	Kaarina Männikkö, varajäsen
Sanna Häggman	Juhani Isotalo, varajäsen
Paulus Veteläinen (11.12. asti)	

Eeva-Riitta Pappila ei ole osallistunut vararehtoria koskevien asioiden käsittelyyn (esteellisyys).

Kuntayhtymän yhtymävaltuusto on valinnut koulutuskuntayhtymän vuosien 2018–2021 tilintarkastajaksi KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy:n (nyk. KPMG Oy Ab). Vastuunalaisena tilintarkastajana on toiminut tilivuoden 2018 aikana JHT, KHT Antti Kääriäinen, joka on hoitanut myös tarkastuslautakunnan toimintaan liittyvät valmistelu- ja sihteerintehtävät. Vastuunalaisen tilintarkastajan varahenkilönä on toiminut JHT, KHT Tapio Raappana ja avustavana tarkastajana Heidi Kalske.

1.3 Arvioinnin toteuttaminen

Tilivuoden 2018 arvioinnin toteuttamiseksi tarkastuslautakunta on tutustunut Piippolan, Kalajoen, Ylivieskan, Haapajärven ja Haapaveden toimipisteiden toimintaan sekä haastatellut seuraavia työntekijöitä:

- kuntayhtymän johtaja Keijo Makkonen
- hallinto- ja talousjohtaja Paula Paananen
- koulutusjohtaja Arto Veikkola
- koulutusjohtaja Esa Siirilä
- koulutusjohtaja Hannele Siekkinen
- koulutusjohtaja Päivi Heinonen
- koulutusjohtaja Tuija Huovinen
- koulutuspäällikkö Riikka-Kaisa Nuolioja
- koulutuspäällikkö Ritva Joki-Kolehmainen
- opettaja Markus Muuttola
- opettaja Marko Hannus
- opettaja Kaisa Vellonen
- opettaja Reima Mäntyrinta

Lisäksi tarkastuslautakunta on tutustunut hallinto- ja talousjohtajan esittelyn pohjalta kuntayhtymän talousarvioon ja –suunnitelmaan sekä kuntayhtymän johtajan ja hallinto- ja talousjohtajan esittelyn pohjalta tilinpäätökseen sekä henkilöstökertomukseen.

Kuntayhtymän valtuusto on käsitellyt vuoden 2017 arviointikertomuksen kokouksessaan 18.6.2018 (§20). Tarkastuslautakunta ei tällöin pyytänyt selvityksiä yhtymähallitukselta.

2 Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

2.1 Talousarvion toteuma

Kuntayhtymän talous toteutui talousarvion mukaisesti. Erityisesti toimintakuluissa on huomattavaa säästöä talousarvioon verrattuna.

	Talousarvio 2018	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	34.727.834	34.055.102	-672.732
Toimintakulut	32.358.634	29.697.096	2.661.538
Vuosikate / Poistot, %	86 %	148 %	
Vuosikate	2 365 500	4 370 887	2.005.388
Tilikauden ylijäämä	0	1 798 565	1.798.565

Konsernituloslaskelman ylijäämäksi muodostui tilikaudella 1,4 miljoonaa euroa.

Kuntayhtymän talouden seuranta on muuttunut edellisvuodesta, sillä 1.1.2018 alkaen kuntayhtymällä on vain kaksi tulosaluetta, Kuntayhtymän yhtymäpalvelut ja Koulutuskeskus JEDU. Yhtymäpalvelut koostuvat henkilöstö-, taloushallinto-, tietohallinto- ja tilapalveluista.

Tarkastuslautakunta haluaa kiittää viranhaltijoita hyvästä taloudenpidosta.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kuntayhtymällä on varsin laaja kiinteistökanta. Rahoituksen kiristyessä näiden poistot ja ylläpitokustannukset tulevat rasittamaan tulevien vuosien taloutta. Kiinteistöjen osalta olisi hyvä tehdä pitkän tähtäimen suunnitelma, jolla varmistetaan riittävien ja sopivien opetuskiinteistöjen saatavuus kuntayhtymässä.

Tarkastuslautakunta toteaa, että koulutusreformi tulee vaatimaan tehostamista kaikilla toiminnan osa-alueilla, jotta mahdollinen kokonaisrahoitus (perusrahoitus 50 %, suoritusrahoitus 35 % ja vaikuttavuusrahoitus 15 %) tulee toteutumaan sekä pystytään reagoimaan nopeasti muuttuviin koulutusmarkkinoihin. Tarkastuslautakunta suosittelee, että kuntayhtymän talouden arvioinnissa kiinnitetään huomiota koulutusohjelmakohtaiseen talousjohtamiseen paikkakuntakohtaisen johtamisen asemesta, jotta toimintaa voidaan johtaa tulo-rahoituksen mukaisesti sekä eri toimipisteiden välistä yhteistyötä voidaan lisätä yhteisten kustannussäästöjen sekä yhteisen jatkuvuuden turvaamiseksi.

2.2 Investoinnit

Investoinnit toteutuivat huomattavasti talousarviota pienempinä. Merkittävimmät investoinnit tilivuonna koskivat Haapajärven tallin muutostyötä, Haapaveden automaatiotekniikan opetusympäristöä sekä Nivalan kuljetusvälineitä ja koneita ja kalustoa. Merkittävimmät poikkeamat syntyivät siitä, että Centria-Ammattikorkeakoulun Yliveskan kiinteistön peruskorjausta ei toteutettu lainkaan, Kalajoen kuljetuskalustoon meni odotettua vähemmän rahaa ja keittiön peruskorjausta ei vielä toteutettu. Lisäksi Nivalassa suunniteltu vesileikkauslaitteen investointi sekä piha- ja liikennejärjestelyt eivät toteutuneet.

Talousarviossa nettoinvestoinneiksi oli arvioitu 2,7 miljoonaa euroa. Investointien netoksi tuli 2,1 miljoonaa euroa, joka sisältää 0,4 miljoonaa euroa vaihto-omaisuuden siirtoa pysyviin vastaaviin.

3 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2018 toiminnallisten tavoitteiden toteuma ja seuranta			
	Tavoitetaso 2018	Mittari	Toteutuma ja lautakunnan arvio
Asiakkuus ja vaikuttavuus			
Vetovoimaisuus	1,0	Ensisijaiset hakijat	0,78 Vetovoimaisuus on jäänyt huomattavasti tavoitteesta. Vetovoimatekijöihin tulee kiinnittää huomiota paikkakuntakohtaiset vahvuudet huomioiden.
Täyttöaste (Järjestämislupa)	100 %	Opiskelijatyövuodet	90,5 %
Työllistyminen ja jatko-opinnot	75 %	Tilastokeskus	73,9 %
Itsearviointi	4,0	Opiskelijapalau te (Amispalaute)	4,3
Prosessit ja rakenteet			
Läpäisyaste, - %	70 %	Multiprimus/ tilastokesk.	64 % Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että läpäisyaste saadaan nousemaan ja että tuetaan erityisesti niitä oppilaita, joiden keskeyttämislaitus on tavanomaista suurempi.
Itsearviointi	4	Opiskelijapalau te	4,3
Näytöt työelämässä	60 %	Multiprimus	77 %
Strateginen tavoite			
Vuosiopiskelijamäärä	3008	Lukumäärä	2788
Valmistuneet (PT, AT, EAT)	1050	Lukumäärä	1183
Opso oma tuotanto	35 %	Tilasto/opiskelij amäärä	31 %
Hankesalkun koko	4 milj. €		4,1 milj. €
Hankkeiden omarahoitus	1 milj. €		511 000 €
Kansainvälinen vaihto/ opiskelijat	5 % (142)	Tilasto	1,7 % (48)
Yhdistelmätutkintoa opiskelevia	5 %	Tilasto	4,81 %

Henkilöstöä koskevien tavoitteiden toteutumista on käsitelty kohdassa 5.

Tarkastuslautakunnan muut havainnot toimipisteittäin:

Toimipiste	Lautakunnan kommentti
Nivalan toimipiste	Lukioyhteistyötä kehittävä
Haapaveden toimipiste	Kiinteistöjen käyttöä on tehostettava esimerkiksi yhteistyökumppaneiden avulla
Haapajärven toimipiste	Metsäkonekoulutuksen aloitus positiivista
Kalajoen toimipiste	Kaksoistutkinnot hyvällä tasolla ja muu yhteistyö lukion kanssa luontevaa
Piippolan toimipiste	Lukioyhteistyö positiivista
Oulaisten toimipiste	Kirjaston yhteiskäyttö ammattikorkeakoulun kanssa olisi suotavaa. Koulutussihteeriresurssiin tulee kiinnittää huomiota.
Ylivieskan toimipiste	Turvallisuuskoulutuksen opettajaresursseihin tulee kiinnittää huomiota. Lukioyhteistyö kehittämiskohde.

Koko kuntayhtymää koskevin havaintoina todettiin, että henkilöresursseihin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Lautakunta pitää tärkeänä yrittäjyyskasvatusta ja yhteistyötä toimialueen yrittäjien kanssa.

4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Tilinpäätöksessä esitetty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteko on kattava. Valitettavasti tilikauden aikana oli epäonnistuttu hankkeisiin liittyvässä riskienhallinnassa, ja toimintakertomuksen mukaan kuntayhtymälle on tästä aiheutunut 167.276 euron vahinko, jota vakuutusyhtiö on kieltäytynyt korvaamasta. **Tarkastuslautakunta suosittelee, että vastaisuudessa hankehallinnon prosesseja muutetaan siten, että maksatushakemuksien ajoissa toimittaminen varmistetaan ja huolehditaan että hankkeisiin liittyviä käytäntöjä muutetaan ainakin niin, että etenkin merkittäviä taloudellisia intressejä sisältävät toimenpiteet eivät jää yhden ihmisen vastuulle.**

Tarkastuslautakunta toteaa, että tilintarkastuksessa ei ole saatu aukotonta näyttöä uuden koulutusreformin mukaisesta raportoinnin kontrolliympäristöstä. **Tarkastuslautakunta ehdottaa, että uuden prosessin kartoitusta jatketaan ja tehostetaan lain asettamiin kriteereihin liittyvien kontrollien laadintaa sekä valvontaa oppilastilastoinnin raportoinnissa Opetus- ja kulttuuriministeriölle.**

5 Henkilöstö

Henkilöstökertomuksen mukaan kuntayhtymän henkilöstömäärä on vähentynyt tilikaudella 356 henkilöstä 332 henkilöön, eli 24 henkilöllä. Henkilöstön keski-ikä on korkeahko 50,7 vuotta ja yli 60-vuotiaita on 56 henkilöä, joka tulee vaikuttamaan henkilöstön vaihtuvuuteen. Sairaspoissaolojen määrä on kuitenkin kohtuullisella tasolla, vaikkakin 15–60 päivää kestävien sairaslomien määrä on kaksinkertaistunut vuoden 2018 aikana. Määräaikaisten työsuhteiden osuus 6 prosenttia on varsin kohtuullinen.

Henkilöstö, osaaminen ja johtaminen	Tavoitetaso 2018	Mittari	Toteutuma
-------------------------------------	------------------	---------	-----------

Kehityskeskustelut	100 %	HR-ohjelma/tilasto	100 %
Työolobarometri	3,8	Henkilöstökysely	3,32 (vuonna 2017)
Henkilöstön kehittäminen	4 %	% osuus henk. menoista	2,2 %
Opettajien kelpoisuus	95 %	pätevien op. osuus	94 %

Tarkastuslautakunta on tyytyväinen, että kehityskeskustelut ovat toteutuneet 100-prosenttisesti. Työolobarometrin tuloksia ei ollut käytettävissä tilikaudelta, mutta toimintakertomuksen mukaan vuoden 2017 työolobarometrin tuloksia on käsitelty vuoden 2018 aikana ja näiden pohjalta on laadittu kehittämissuunnitelmat.

Tarkastuslautakunta toivoo, että tilikaudella 2018 laaditut henkilöstö- ja hyvinvointistrategia 2019–2021 sekä Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2019–2020 tulevat toteutumaan. Lautakunta ehdottaa, että strategioiden toteutumista seurataan myös erillisillä mittareilla sekä suosittelee avoimeen ja oikeudenmukaiseen keskusteluun johdon ja henkilöstön välillä nykyisen henkilöstötilanteen rauhoittamiseksi sekä mahdollisen spekuloinnin vähentämiseksi.

6 Yhteenveto

Tarkastuslautakunta esittää yhtymävaltuustolle, että se pyytää seuraaviin asioihin selvitykset yhtymähallitukselta lokakuun 2019 loppuun mennessä:

1. Selvitys esimerkiksi kiinteistösuunnitelman muodossa, jossa otetaan kantaa, mitä tiloilla jatkossa tehdään ja kuinka tilojen käyttöä tehostetaan sekä näiden ylläpito ja korjauskustannuksia hallinnoidaan.
2. Selvitys oppilastilastointiin liittyvistä prosesseista, lainsäädännön sekä Opetus- ja kulttuuriministeriön ohjeiden mukaisesta dokumentoinnista sekä suunnitelma tietoteknisten ja manuaalisten kontrollipisteiden asettamisesta sekä valvonnasta mahdollisen virheellisen raportoinnin estämiseksi.

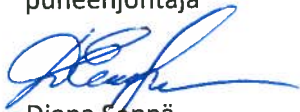
7 Allekirjoitukset

Nivalassa 10. toukokuuta 2019

JOKILAAKSOJEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄN TARKASTUSLAUTAKUNTA

Reijo Puranen
puheenjohtaja

Diana Seppä
jäsen

Jorma Perälä
jäsen

Sanna Häggman
jäsen

Raili Myllylä
varapuheenjohtaja

Eeva-Riitta Pappila
jäsen

Pekka Pääkkö
jäsen

Kaarina Männikkö
jäsen